दैनिकं ई-संस्कृतवार्तापत्रम्

हिमसंस्कृतवार्ताः

पञ्चाङ्गम्

अद्य सिद्धार्थी वि.सं. २०८२,
कलियुगाब्धः ५१२७ शरद-ऋतुः
सूर्यः दक्षिणायनम् कार्तिकशुक्लदशमी
कार्तिक १६ प्रविष्ठांशः मङ्गलमयः भवेत्

■ पृष्ठ-5 ■ वर्ष-5 ■ अङ्क-10 | 1 | नवम्बर, 01 2025 | Website- www.himsanskritam.com | Email-himsanskrit@gmail.com

2 भारतेन "स्वस्थमहिला, सशक्तपरिवारः अभियानान्तर्गतं त्रयः गिनीजविश्वविक्रमाः स्थापिताः

3 आतङ्कवादविरुद्धं स्वरं उच्चारयन्ती प्रथमा प्रधानमन्त्री इन्दिरागान्धी आसीत्- उपमुख्यमन्त्री मुकेश अग्निहोत्री

5 आस्तिकतायाः सरल एवं स्पष्टार्थः अयमेव यत् ईश्वरस्य अस्तित्वे अखण्डित एवम् अविचलितो विश्वास इति।

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी नवदेहल्याम् अन्ताराष्ट्रिय-आर्य-महासम्मेलनं सम्बोधितवान्

हिमसंस्कृतवार्ताः - प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी प्रोक्तवान् यत् लाला लाजपत राय-सदृशाः बहवः स्वतन्त्रता सेनानिनः आर्य-समाजेन प्रेरणां सम्प्राप्य स्वतन्त्रता-आन्दोलनाय आत्मानं न्ययोजयन्। दिल्ल्याम् अन्ताराष्ट्रिय-आर्य-महासम्मेलनं सम्बोधयन्, श्रीमोदी अवदत् यत् महदिदं दौर्भाग्यं यत् बहुवर्षाणि यावत् आर्य-समाजः उचितं सम्मानं नैव प्राप्तवान्। सः अवदत् यत् आर्य-समाजः एतादृशं सङ्गठनम् यत् निर्भीकतया भारतीयतायाः विषयं प्रकाशयति। अत्रावसरे सः स्वामी दयानन्द सरस्वतीमपि श्रद्धाञ्जलिं अर्पितवान्।

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी गुजरातस्य एकता नगरे आयोजिते राष्ट्रीयैकता-दिवस-समारोहे विशालजनसमूहं सम्बोधितवान्

हिमसंस्कृतवार्ताः - प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी नागरिकान् एकीभूय विकसित-भारतस्य स्वप्नं पूरयितुम् आह्वानम् अकरोत् । सरदार वल्लभभाई-पटेलस्य पञ्चाशदधिक-शततमे जयन्त्यवसरे गुजरातस्य एकता नगरे आयोजिते राष्ट्रीयैकता-दिवस-समारोहे विशालजनसमूहं सम्बोधयन्, प्रधानमन्त्री श्रीमोदी कोट्यधिकजनैः गृहीते एकतायाः शपथवचने राष्ट्रव्यापिनी सहभागितां प्रकाशितवान् सहैव राष्ट्रीय-एकतां सुदृढां कर्तुं सामूहिक-संकल्पञ्च समर्थितवान् । तेन सबलं प्रोक्तं यत् प्रत्येकेन नागरिकेण राष्ट्र-विरोधितत्वानां निराकरणं कर्तव्यम् । सः अवदत् यत् स्वतन्त्रतानन्तरं, सरदार पटेलः 'एकं भारतं, श्रेष्ठं भारतम् इत्याख्येन दृष्टिकोणेन पञ्चाशदधिक-पञ्चशताधिक-क्षेत्राणि एकीकृत्य असाध्यकार्यं समपादयत्। प्रधानमन्त्रिणा प्रोक्तं यत् चतुर्दशाधिक-द्विसहस्रादारभ्य सर्वकारेण नक्सलवादस्य तथा माओवादी-आतङ्कवादस्य चोपरि कञ्चन निर्णायकप्रहारः कृतः। तेनोदीरितं यत् चतुर्दशाधिक-द्विसहस्रात् पूर्वं प्रायः शताधिकजनपदाः माओवादी-गतिविधिभिः प्रभाविताः आसन्, किन्तु अद्य एषा संख्या केवलम् अपचीय एकादशं यावदेव वर्तते।

सः प्रोक्तवान् यत् साम्प्रतं त्रीणि मण्डलानि एव नक्सलवादेन गम्भीररूपेण प्रभावितानि सन्ति। भारतस्य समृद्धाध्यात्मिक-सांस्कृतिक न्यासं प्रकाशयन्, श्रीमोदी अवदत् यत् द्वादश-ज्योतिर्लिङ्गानि, शक्तिपीठाः, चत्वारि-धामानि च राष्ट्रस्य जीवनशक्तेः प्रतीकानि सन्ति, एतानि तावत् विभिन्नानां क्षेत्राणां तथा धर्माणां च जनान् एकस्मिन् सूत्रे ग्रथ्नन्ति । सः देशस्य भाषात्मक विविधतायाः प्रशंसाम् अकरोत् तथैव एषा भारतस्य बृहत्मासु शक्तिषु अन्यतमा इत्यपि अवोचत्।

भारत-आसियान-देशयोः सम्बन्धस्य केन्द्रबिन्दुः सामुद्रिक सुरक्षा अस्ति- रक्षामन्त्री-राजनाथसिंहः

हिमसंस्कृतवार्ताः - रक्षामंत्री राजनाथसिंहः अधोरेखितवान् यत् भारत-आसियान-देशयोः सम्बन्धस्य केन्द्रबिन्दुः सामुद्रिक सुरक्षा अस्ति । सः आसियान्-सदस्य-देशानां प्रशंसाम् अकरोत् यतः ते आसियान्-भारत-सामुद्रिक अभ्यासस्य द्वितीये संस्करणे सहमति प्रकटितवन्तः । क्वालालम्पुर-नगरे आसियान्-भारत-रक्षामन्त्रिमण्डले अनौपचारिकसम्मेलने उद्घाटनावसरे रक्षामन्त्रिणा उक्तं यत् समुद्रमार्गाणां सुरक्षा देशस्य सर्वोच्चप्राथमिकता अस्ति।

राष्ट्रिय-जनतांत्रिक-सङ्गटनेन (एन्. डी. ए.) २०२५ वर्षस्य बिहारविधानसभानिर्वाचनाय संयुक्तसङ्कल्पपत्रम् घोषितम्

हिमसंस्कृतवार्ताः - राष्ट्रिय-जनतांत्रिक-सङ्गटनेन (एन्. डी. ए.) पञ्चविंशत्यधिक द्विसहस्रतमवर्षस्य बिहारविधानसभानिर्वाचनाय संयुक्तसङ्कल्पपत्रम् घोषितम्। बिहारस्य मुख्यमन्त्रिणः नितीशकुमारस्य, भाजपा अध्यक्षस्य जे. पी. नड्डायाः, भाजपेति-दलस्य बिहार-निर्वाचन-प्रभारिणः धर्मेन्द्र-प्रधानस्य, अन्येषां एन्. डी. ए-नेतृणां च उपस्थितौ सङ्कल्पपत्रस्य विमोचनं अभवत् । भाजपेति-दलस्य अध्यक्षः दिलीप जायसवालः उक्तवान् यत् एन्. डी. ए-पक्षस्य घोषणा-पत्रस्य अर्थः अस्ति प्रधानमन्त्रिणः नरेन्द्र-मोदिनः प्रत्याभूतिः, बिहारस्य मुख्यमन्त्रिणः नितीश कुमारस्य विश्वासः च। एन्. डी. ए. इत्यस्य घोषणापत्रे, के. जी. तः "पी. जी. पर्यन्तं निःशुल्कशिक्षां प्रदीयते इति घोषितम् अस्ति। एन्. डी. ए. पक्षस्य घोषणापत्रे बिहार-गतिशक्ति-योजनायाः अन्तर्गतं सप्त नूतनानां द्रुतमार्गाणां निर्माणस्य उल्लेखः अपि अस्ति। कृषकाणां आयसम्बर्धनाय एन्. डी. ए. इत्यनेन कृषि-आधारिकसंरचनायाम् एकलक्षकोटि-रूप्यकाणां निवेशस्य प्रतिज्ञा कृता अस्ति। अपरपक्षे, काङ्ग्रेस्-दलेण एन्. डी. ए-घोषणा-पत्रम् "मिथ्या-वचनानाम् सङ्कलनं" इति घोषितम्। अत्रान्तरे, राज्ये प्रतिकूल-ऋतोः कारणात् विधानसभानिर्वाचनस्य प्रचारः प्रभावितः।

अमेरिका-दलेन भारतदलं चतुर्भिः स्तोभैः पराजितम्।

हिमसंस्कृतवार्ताः - अन्ताराष्ट्रिय-विंशति- प्रतिविंशतिः क्रिकेट-क्रीडायां मेलबोर्न-क्रिकेट-क्रीडाङ्गणे पञ्च-क्रीडात्मक-श्रृङ्खलायाः द्वितीये द्वन्द्वे अमेरिका-दलेन भारतदलं चतुर्भिः स्तोभैः पराजितम्।

दीपकमित्तलः संयुक्त-अरब-अमीरातदेशे भारतीयराजदूतरूपेण कार्यभारं स्वीकृतवान्

१९९८ तमस्य वर्षस्य भारतीयविदेशसेवाधिकारी दीपकमित्तलः संयुक्त अरब अमीरातदेशे भारतीयराजदूतरूपेण कार्यभारं स्वीकृतवान् अस्ति । तस्य प्रमुखवैश्विकनिर्देशेषु दशकद्वयाधिकं कूटनीतिकानुभवमस्ति। डॉ. मित्तल् इजिप्ट्, इजरायल्, बाङ्गलादेशयोः भारतीयाभियानयोः सेवां कृतवान् । पूर्वं सः हो चि मिन्-नगरे महावाणिज्यदूतः, कतारदेशस्य राजदूतः च आसीत् ।

सुभाषितम्

रोहते सायकैर्विद्धं,
वनं परशुना हतम्।
वाचा दुरुक्तं वीभत्सं,
न संरोहति वाक्क्षतम्।।

बाणों से विद्ध हुआ तथा फरसे से कटा हुआ वन भी अंकुरित हो जाता है, किन्तु कटु वचन कहकर वाणी से किया हुआ भयानक घाव कभी नहीं भरता।

दैनिकं ई-संस्कृतवार्तापत्रम्
हिमसंस्कृतवार्ताः
हिमसंस्कृतवार्तापत्रस्य एकवर्षस्य सदस्यता
१०० ₹
One year subscription to the daily Sanskrit newspaper is Only 100 Rupees
To subscribe, text us a message saying hello on the number below.
7876636263

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुध्दीनां कृते, राजनैतिक-सांस्कृतिकविचाराणाञ्च कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम्, प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य समुखे
कस्बा कोटला जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवाहरसङ्केतः-१७७१११
सङ्केतः- प्रबन्धनिदेशिका- शिवानी शर्मा हिमसंस्कृतम्

भारत-अमेरिका-देशौ अग्रिमदशवर्षेभ्यः रक्षाक्षेत्रे सहकारार्थं प्रारूपसमन्वये हस्ताक्षराणि कृतवन्तौ

हिमसंस्कृतवार्ताः - भारत-अमेरिका-देशौ अग्रिमदशवर्षेभ्यः रक्षाक्षेत्रे सहकारार्थं प्रारूपसमन्वये हस्ताक्षराणि कृतवन्तौ। रक्षामन्त्री राजनाथसिंहः सामाजिक सञ्जालीय-सन्देशे अवदत् यत् सः मलेशिया-देशस्य क्वालालम्पुरनगरे अमेरिकादेशस्य युद्ध-प्रमुखेन पीट हेगसेथ इत्यनेन सह मिलितवान् । अस्मिन् सम्मेलने पक्षद्वयेनापि रक्षा संरचनायां हस्ताक्षरं कृतम्, येन उभयपक्षयोः प्रबल-रक्षा-सहभागितायां नवयुगस्य आरम्भः भविष्यति। सः इतोऽपि अवदत् यत् एषा रक्षा-प्रणाली भारत-अमेरिका-रक्षा-सम्बन्धस्य सम्पूर्णक्षेत्रस्य कृते नीति-निर्देशनं प्रदास्यति।

भारतेन "स्वस्थमहिला, सशक्तपरिवारः अभियानान्तर्गतं त्रयः गिनीजविश्वविक्रमाः स्थापिताः

हिमसंस्कृतवार्ताः। भारतेन "स्वस्थमहिला, सशक्तपरिवारः अभियानम्" इत्यस्य त्रयः गिनीजविश्वविक्रमाः स्थापिताः । अस्मिन् उपक्रमेण अनेका उपलब्ध्यः अपि प्राप्ताः, यत्र एकस्मिन् मासे स्वास्थ्यसेवामञ्चे सर्वाधिकं पञ्जीकरणं कृतम्, यत्र ३२.१ मिलियनं जनाः सन्ति अस्मिन् एकस्मिन् सप्ताहे अन्तर्जाल-स्तनकर्क-परीक्षणाय सर्वाधिकं पञ्जीकरणस्य अभिलेखः अपि स्थापितः, यत्र ९९४,००० तः अधिकाः महिलाः अस्य परीक्षणस्य कृते पञ्जीकरणं कृतवत्यः, अपि च, एकस्मिन् सप्ताहे राज्यस्तरस्य अन्तर्जाल-जीवितचिह्नानां परीक्षणार्थं अभिलेखात्मकं १.२५ लक्षं जनाः पञ्जीकरणं कृतवन्तः।

केन्द्रीयस्वास्थ्यमन्त्रालयेन उक्तं यत् २० तः अधिकाः मन्त्रालयाः अस्मिन् अभियाने सक्रियरूपेण भागं गृहीतवन्तः, येषु केन्द्रसर्वकारस्य संस्थाः, चिकित्सामहाविद्यालयाः, निजीसंस्थाः च सन्ति "समग्रसमाजस्य" दृष्टिकोणं स्वीकृत्य अस्य मासस्य सितम्बर्-मासस्य १७ दिनाङ्कात् द्वितीयदिनपर्यन्तं प्रचलितस्य अस्य अभियानस्य अभूतपूर्वं समुदायस्य सहभागितायाः साक्षी अभवत्। अस्मिन् अभियाने ५,००,००० तः अधिकाः पंचायतीराजप्रतिनिधयः, ११.४ मिलियनसंख्यात्मकाः विद्यालय-महाविद्यालयस्य छात्राः, ९.४ मिलियनसंख्यात्मकाः स्व-सहायता-समूहस्य (SHG) सदस्याः, अन्येषां सामुदायिक-मञ्चानां ५,००,००० सदस्याः च भागं गृहीतवन्तः एताः उपलब्धयः भारतस्य सामूहिकप्रयत्नानाम् प्रमाणम् अस्ति, येषु सर्वकारीयव्यवस्थाः, डिजिटलस्वास्थ्यनवाचारः, सामुदायिकसहयोगः च संयोजयित्वा स्वस्थमहिलानां, सशक्तपरिवारानाम्, विकसितभारतस्य च निर्माणं भवति।

राष्ट्रपतिः द्रौपदीमुर्मुः सरदार-वल्लभभाई-पटेलस्य

पञ्चाशदधिकशततमे जयन्त्यवसरे प्रतिमायां पुष्पाञ्जलिं समर्पितवती

हिमसंस्कृतवार्ताः - राष्ट्रपतिः द्रौपदीमुर्मुः सरदार-वल्लभभाई-पटेलस्य पञ्चाशदधिकशततमे जयन्त्यवसरे नवदेहल्यां पटेल-चौक इत्याख्ये स्थाने स्थितायाम् तस्य प्रतिमायां पुष्पाञ्जलिं समर्पितवती। अत्रावसरे सा राष्ट्रियैकता-दिवसावसरे देशवासिभ्यः अपि शुभकामनां प्रायच्छत् ।

'रन फॉर यूनिटी' एकतायै धावनम्' इत्येतस्मै कार्यक्रमाय हरित ध्वजं प्रदर्शितवान् गृहमन्त्री अमित शाहः

गृहमन्त्री अमित शाहः अवदत् यत् सरदार पटेलः स्वतन्त्रतानन्तरं देशम् एकीकर्तुं अद्यतन-भारतस्य निर्माणार्थं अखण्डराष्ट्रस्य प्रकल्पनायाञ्च अप्रतिमं योगदानं निर्वृढवान्। राष्ट्रियैकता-दिवसावसरे दिल्ल्याः मेजर ध्यानचन्द-राष्ट्रिय-क्रीडाङ्गणात् 'रन फॉर यूनिटी' एकतायै धावनम्' इत्येतस्मै कार्यक्रमाय हरित ध्वजं प्रदर्शयन् तेन एतत् प्रोदीरितम्।

मिजोरम-राज्ये तथा देशस्य अन्येषु भागेषु च रन फॉर यूनिटी इत्यसौ कार्यक्रमः आयोजितः ।

राष्ट्रिय-एकता-दिवसस्य अवसरे प्रातःकाले मिजोरम-राज्ये तथा देशस्य अन्येषु भागेषु च रन फॉर यूनिटी इत्यसौ कार्यक्रमः आयोजितः । आइजोल-नगरे यत्र प्रायः चतुर्शतं प्रतिभागिनः भागम् अगृह्णन्, तत्र मिजोरम्-राज्यस्य सर्वेषु जनपदेषु युगपत् एतादृश्यः स्पर्धाः आयोजिताः। रन फ़ार यूनिटी इत्यस्य आइजोल-चरणस्य आयोजनं भारतीय-क्रीडा-प्राधिकरणेन क्रीडा-युव-सेवा-विभागस्य सहयोगेन कृतम्। राष्ट्रिय एकता-दिवसः, सरदार वल्लभ भाई पटेलस्य पञ्चाशत्यधिक-एकशततमे जयन्त्यवसरे आचर्यते।

सेनाप्रमुखः जनरल उपेन्द्र द्विवेदी नवदिल्लीनगरे "युवानेतृमञ्चं" सम्बोधितवान्

सेनाप्रमुखः जनरल उपेन्द्र द्विवेदी नवदिल्लीनगरे "युवानेतृमञ्चं" सम्बोधितवान् सेनाप्रमुखः जनरल् उपेन्द्रद्विवेदी इत्यनेन उक्तं यत् पारम्परिकप्रतिद्वन्द्वता, आतङ्कवादः, प्रॉक्सीयुद्धानि च प्रचार-अभियानैः सह अद्यत्वे प्रमुखाः खतराणि अभवन् अद्य नवीदिल्लीनगरे राष्ट्रियसुरक्षाविषये युवानां सशक्तीकरणाय युवानेतृमञ्चं सम्बोधयन् सेनाप्रमुखः अवदत् यत् इदानीं प्रत्यक्षबलस्य सम्पर्कस्य वा प्रयोगं विना युद्धानि क्रियन्ते। बहुक्षेत्रीय-आव्हानानां अस्मिन् युगे राष्ट्रियसुरक्षा, राष्ट्रनिर्माणं च पृथक् कर्तुं न शक्यते इति सः बोधितवान् । सः अपि अवदत् यत् वैश्विकरूपेण सम्बद्धा सामाजिकतया च जागरूकः युवा पीढी अस्य नूतनस्य युद्धक्षेत्रस्य केन्द्रे अस्ति। अस्मिन् अवसरे केन्द्रीयमन्त्री किरेन रिजिजुः भारतस्य एकतायां संप्रभुतायां च योगदानं कृत्वा सरदार वल्लभभाईपटेलं मेजरबॉबखाथिंगं च श्रद्धांजलिम् अयच्छत्।

आयुषमन्त्रालयेन नवदिल्लीनगरे

३ तः ५ नवम्बर् पर्यन्तं उदयमानविज्ञानं, प्रौद्योगिकी, नवीनतासम्मेलनं-२०२५

इत्यस्यायोजनं भविष्यति

हिमसंस्कृतवार्ताः। आयुष मन्त्रालयः नवम्बर् ३ तः ५ पर्यन्तं नवीदिल्लीनगरे उदयमानविज्ञान, प्रौद्योगिकी तथा नवीनता सम्मेलन-२०२५ इत्यस्य आयोजनं करिष्यति आयुष मन्त्रालयस्य संयुक्तसचिवः अलरमेलमंगई डी इत्यनेन उक्तं यत् एतत् सम्मेलनम् आयोजनं न, अपितु भारतस्य नवीनता पारिस्थितिकीतन्त्रस्य उत्सवः अस्ति। अस्मिन् सम्मेलने विज्ञानं प्रौद्योगिकी च कथं मिलित्वा स्वस्थं स्थायिभवनं निर्मातुं शक्नुवन्ति इति दर्शयति।

संयुक्तसचिवः एतदपि अवदत् यत् भारतस्य स्वास्थ्यसेवापारिस्थितिकीतन्त्रं जैवचिकित्सा-अभियन्त्रिकी, एआई आधारितं निदानं, सटीकचिकित्सा च माध्यमेन आधुनिकस्वास्थ्यसेवायां परिणमति। सः अवदत् यत् विश्वं पुनः एकवारं निवारक-समग्र-स्वास्थ्यस्य कृते आयुर्वेदादि-आयुष-व्यवस्थानां प्रति मुखं करोति।

आयुष-मन्त्रालयेन आयुष-जाल-उपक्रमस्य माध्यमेन कुशल-स्वास्थ्यसेवा-सेवाः प्रदातुं अनेकासां प्रणालीनां विकासः कृतः । एतेषु आयुषचिकित्सा प्रबन्धनसूचना प्रणाली, कार्यस्थलस्वास्थ्यस्य कृते वाई-ब्रेक एप्, योगपटलं, ई-लर्निंग प्रबन्धनप्रणाली तथा औषधविनियमनस्य रोगीसुरक्षायाः च ई-औषधी तथा आयुषसुरक्षा च सन्ति।

पूर्वप्रधानमन्त्री इन्दिरागान्धी इत्यस्याः पुण्यतिथिदिने श्रद्धांजलिम्

अर्पितवन्तौ कांग्रेसदलस्य नेतारः

काङ्ग्रेससंसदीयदलस्य अध्यक्षा सोनिया गान्धी, लोकसभायां विपक्षस्य नेता राहुलगान्धी, अन्ये च दलस्य वरिष्ठनेतारः नवदिल्लीनगरस्य शक्तिस्थाने इन्दिरागान्धीं श्रद्धांजलिम् अर्पितवन्तः। काङ्ग्रेसाध्यक्षः मल्लिकार्जुनखरगे अपि दिवंगतनेतृं श्रद्धांजलिम् अर्पितवान्। सामाजिकमाध्यमेषु सन्देशमध्ये काङ्ग्रेसनेता खर्गे इत्यनेन उक्तं यत् इन्दिरा गान्धी राष्ट्रसेवायां तस्य अखण्डतायाः रक्षणाय च स्वप्राणान् बलिदानं कृतवती।ध्यातव्यं स्यात् यत् प्रधानमन्त्रिणः इन्दिरागान्धिनः हत्या १९८४ तमे वर्षे अक्टोबर्-मासस्य ३१ दिनाङ्के प्रातः ९:३० वादने नवनदिल्लीनगरस्य सफदरजङ्गमार्गे स्थिते स्वनिवासस्थाने अभवत् । तस्याः अंगरक्षकौ बेअंतसिंहः, सतवन्तसिंहः च ऑपरेशन ब्लू स्टार इत्यस्य अनन्तरं गोलिकाभिः तस्याः हत्यां कृतवन्तः ।

आतङ्कवादविरुद्धं स्वरं उच्चारयन्ती प्रथमा प्रधानमन्त्री इन्दिरागान्धी आसीत्- उपमुख्यमन्त्री मुकेश अग्निहोत्री

हिमसंस्कृतवार्ताः- शिमला। उपमुख्यमन्त्री मुकेश अग्निहोत्रीः शुक्रवासरे राजधान्याः शिमलायाः ऐतिहासिकरिजप्राङ्गणे आयोजिते राष्ट्रियसङ्कल्पदिवसकार्यक्रमे पूर्वप्रधानमन्त्री इन्दिरागान्धी इत्यस्याः प्रतिमायां माल्यार्पणं कृत्वा स्मरणं कृतवान्। उपमुख्यमन्त्री उपस्थितानां कृते राष्ट्रियसङ्कल्पदिवसस्य शपथमपि कारितवान्। पूर्वप्रधानमन्त्री इन्दिरागान्धी इत्यस्याः पुण्यतिथिः राष्ट्रियसंकल्पदिवसः इति आचर्यते। मीडिया-सञ्चारमाध्यमेषु वदन् उपमुख्यमन्त्री अवदत् यत् इन्दिरा गान्धी देशस्य एकतायै अखण्डतायै च स्वप्राणानां बलिदानं कृतवती। सा देशस्य प्रथमा प्रधानमन्त्री अभवत् या आतङ्कवादस्य विरुद्धं वदति स्म, एतस्य आह्वानस्य च दृढतया सम्मुखीकरणं कृतवती। अस्मिन्नवसरे कांग्रेसस्य प्रदेशाध्यक्षा एवं पूर्व सांसद प्रतिभासिंह, विधायकः शिमलानगरं हरीश जनार्था, शिमलानगरनिगमस्य महापौरः सुरेन्द्रचौहानः;, उपमहापौरः उमा कौशल, उपायुक्तः शिमला अनुपमकश्यपः, वरिष्ठपुलिसाधीक्षकः संजीवकुमारः गांधी, आदयः अपि उपस्थिता अभवन्। मुकेश अग्निहोत्री इत्यनेन उक्तं यत् अद्य सरदार वल्लभभाई पटेलस्य जन्मदिवसः अस्ति। सः अवदत् यत् वयम् अपि तं स्मरामः, तस्य देशस्य कृते कृतस्य कार्यस्य कृते नमस्कारं कुर्मः च। सः सूचितवान् यत् अस्मिन् वर्षे नवम्बरमासस्य प्रथमदिनात् १५ दिनाङ्कपर्यन्तं गुजराते तस्य स्मृतौ कार्यक्रमस्य आयोजनं क्रियते। हिमाचलप्रदेशाय अपि नवम्बर ४ दिनाङ्के स्वविचारं प्रस्तोतुम् अवसरः प्राप्तः अस्ति। तस्य अतिरिक्तं राज्यस्य राज्यपालः, मुख्यमन्त्री, विधानसभासभाध्यक्षः च अस्मिन् कार्यक्रमे आमन्त्रिताः सन्ति। अस्य सज्जता प्रचलति।

नीतिनिर्माणे उपयोगिसिद्धं भविष्यति डेटा इति मुख्यसचिवः तस्य उपयोगे बलमददत्

हिमसंस्कृतवार्ताः - शिमला। राज्यस्य मुख्यसचिवः संजयगुप्तः शुक्रवासरे अत्र "हिमाचलप्रदेशे शासने डेटा इत्यस्य उपयोगं सुदृढीकरणम्" इति कार्यशालायाः उद्घाटनं कृतवान्। अस्मिन् अवसरे वदन् सः अवदत् यत् एआइ तथा सूचनाप्रौद्योगिक्याः युगे डेटा इत्यस्य भूमिका निरन्तरं वर्धमाना अस्ति। सम्प्रति दत्तांशः "शासनार्थं नूतना मृत्तिका" इव अस्ति, वयं च यथा यथा उत्तमं उपयोगं कुर्मः तथा तथा उत्तमं प्राप्नुमः । दत्तांशस्य उत्तमः उपयोगः न केवलं नीतिनिर्माणे सहायकः भविष्यति अपितु राज्यस्य प्रगतेः त्वरिततां अपि करिष्यति।

सः अवदत् यत् यदा विविधानि तथ्यानि सम्यक् सम्बद्धानि भवन्ति तदा दत्तांशस्य यथार्थशक्तिः प्रकाशिता भवति। मुख्यसचिवेन अवलोकितं यत् विभिन्नाः विभागाः भिन्नप्रकारस्य विवरणानां संग्रहणं कुर्वन्ति, योजनायाः कृते अस्य दत्तांशस्य सम्यक् समुच्चयः एकीकरणं च अत्यावश्यकम् इति। सः दत्तांशसाक्षरता अपि दत्तांशसङ्ग्रहे महत्त्वपूर्णां भूमिकां निर्वहति इति बोधितवान् । सः क्षेत्रदत्तांशसङ्ग्रहे सटीकता महत्त्वपूर्णा इति बोधयति स्म, क्षेत्रात् आगच्छन्तं दत्तांशं अधिकारिणः निरीक्षेयुः इति। अधिकारिणः तस्य सम्यक् विश्लेषणं कुर्वन्तु। सः अवदत् यत् विभागीयदत्तांशस्य गोपनीयता अपि सुनिश्चिता भवेत् येन छेदनं न भवेत्। सः अवदत् यत् सुरक्षितं अन्तरक्रियाशीलं च राज्यदत्तांशसमायोजनमञ्चं विकसितुं, सशक्तं विवरणशासनसंरचनानिर्माणं, संस्थाभिः सह सहकार्यं कृत्वा विवलणप्रयोगशालाः अथवा नीतिप्रयोगशालाः स्थापयितुं, अन्तरविभागीयदत्तांशप्रयोगं प्रोत्साहयितुं, विवरणानां प्रशासनिककार्यक्षमतायाः अभिन्नभागः करणं च अत्यावश्यकम्। मुख्यसचिवः अवदत् यत् हिमाचलं ग्रामीण अर्थव्यवस्था, शिक्षा, स्वास्थ्यम् इत्यादिषु विविधक्षेत्रेषु उत्तमं प्रदर्शनं कुर्वन् अस्ति। राज्ये या प्रगतिः क्रियते सा अपि दत्तांशेषु प्रतिबिम्बितव्या इति सः अवदत्। जनानां कृते दत्तांशः उपयोक्तृ-अनुकूलः भवेत्। कार्यशालायां वित्तसचिवः डॉ. अभिषेक जैनः मुख्यसचिवस्य अन्येषां च वरिष्ठाधिकारिणां स्वागतं कृतवान्। अस्मिन् अवसरे सः अवदत् यत् अद्यतनकाले सर्वाधिकं महत्त्वपूर्णं सम्पत्तिः दत्तांशः, समीचीनसूचनानां संग्रहणं च अस्ति । सः अपि अवदत् यत् विवरणैः विभिन्नक्षेत्रैः सम्बद्धानां बहुषु महत्त्वपूर्णपक्षेषु अन्वेषणं प्राप्यते। राज्यं विवरणसंग्रहणात् परं विवरणानाम् उपयोगाय गच्छति, तथा च विवरणानां शासनस्य प्रमुखसम्पत्त्याः रूपेण स्थापनार्थं सः अवदत् यत् उत्तमदत्तांशसङ्ग्रहाय ISB मार्गेण प्रशिक्षणकार्यक्रमाः आयोजिताः भविष्यन्ति। सः अवदत् यत् एतस्य अतिरिक्तं मण्डलस्तरस्य क्षमतानिर्माणकार्यक्रमाः अपि आयोजिताः सन्ति। कार्यशालायां विवरणानां महत्त्वं प्रकाशयन्तः प्रस्तुतिः अपि दत्ता।

Kullu News- नग्गरे देवानाम् भव्यः देवकुम्भः आयोजितः, यत्र २२९ देवताः आगताः; सहस्रशः जनाः "चौथी जगती" इत्यस्य साक्षिणः अभवन्

हिमसंस्कृतवार्ताः- कुल्लूः। शुक्रवासरे कुल्लूजनपदस्य ऐतिहासिकग्रामे नग्गरे देवी-देवतानां भव्यकुम्भः आयोजितः। अस्मिन् भव्यकुम्भे कुल्लु-लाहौल-मण्डी-नगरेभ्यः २२९ देवतानां प्रतिनिधित्वेन सहस्रशः सेवकाः, पुरोहिताः च भागं गृहीतवन्तः। दशहराकाले सर्वे देवताः नग्गरे जगती आज्ञापितवन्तः आसन्। अद्यतन जगती इति देवताः स्पष्टतया उक्तवन्तः यत् पवित्रस्थलेषु छेदनं, गवां उपेक्षा च न सह्यते इति। यदि आदेशाः न अनुसृताः आसन् तर्हि परिणामस्य सम्मुखीकरणं कर्तुं सज्जाः भवन्तु। सम्प्रति तु एकमेव कलशं जलं दत्तमिति देवताः अवदन्। यदि मानवीया स्वेच्छाचारिता भवति तर्हि ते रघुनाथस्य पादयोः स्पर्शं कर्तुं बाध्यन्ते स्म। भगवतः रघुनाथस्य यष्टिधारकस्य महेश्वरसिंहस्य पुत्रः टीका दानवेन्द्रः तेषां जीवने एषा चतुर्थी जगती इति उक्त्वा जगतीविषये तान् सूचितवान्। दिव्यनीत्यां राजनीतेः हस्तक्षेपेण देवी-देवताः आहताः इति तेन उक्तम्। दशहराकाले सर्वैः देवी-देवैः जगती (आध्यात्मिकसमागमः) आज्ञापितः आसीत्। एतेषाम् आदेशानाम् अनुसरणं कृत्वा अद्य नग्गरे जगती आयोजिता, यत्र २२९ देवताः उपस्थिताः आसन्। पुण्यस्थलेषु व्यवधानेन देवताः अप्रसन्नाः इति सः अवदत्। नग्गर-ढालपुरयोः अपि देवताभिः प्रार्थनानिर्देशः कृतः इति सः अवदत्। सम्बन्धितैः सर्वैः सह परामर्शं कृत्वा शीघ्रमेव तिथिः निर्धारिता भविष्यति।भगवतः रघुनाथस्य मुख्यः यष्टिधारकः महेश्वरसिंहः तस्य जीवने एषा चतुर्थी जगती इति उक्तवान्। अतः पूर्वं स्की-ग्रामस्य विषये प्रथमा जगती आयोजिता, यत्र सर्वे देवताः सर्वसम्मत्या स्की-ग्रामस्य विरोधं कृतवन्तः।

द्वितीया जगती यज्ञसंस्कारस्य उन्मूलनविरोधेन आयोजिता। तृतीये जगति समये यदा कोविड्-१९ महामारी देशे आगता तदा सर्वे देवताः नग्गर-नगरस्य अस्मिन् ऐतिहासिक-जगति-स्थले समागत्य सर्वसम्मत्या उपत्यकायाः जनान् सुरक्षिताः स्थातुं आशीर्वादं दत्तवन्तः। अस्मिन् समये अपि जगति २२९ देवानां प्रतिनिधिभिः उपस्थितिः पञ्जीकृता अस्ति। महत्त्वपूर्णं यत् अस्मिन् जगति लाहौल-मण्डी-देवताः अपि भागं गृहीतवन्तः।

हिमाचलसर्वकारेण षड्नायबतहसीलदाराणां स्थानांतरणं कृतम्

हिमसंस्कृतवार्ताः- शिमला। राज्यसर्वकारेण राजस्वविभागस्य षट् नायबतहसीलदाराः स्थानान्तरिताः। अस्य विषये राज्यसर्वकारेण अधिसूचना प्रकाशिता। आदेशानुसारं तत्कालप्रभावेण जनहिताय एते स्थानान्तरणादेशाः कृताः। अतिरिक्तमुख्यसचिवः (राजस्वम्) कमलेशकुमारपंतः नायबतहसीलदाराणां स्थानांतरणादेशान् प्रकाशितवान्। अधिसूचनानुसारं नायब तहसीलदार शेरसिंहस्य स्थानांतरणं मंडीजनपदस्य बलिचौकी- तहसीलतः श्रीनैनादेव्यां बिलासपुरे मंदिराधिकारीरूपेण कृतम्। रोशनलालः हमीरपुरमण्डलस्य बिझड़ी स्थितस्य धटवालस्य तहसीलकार्यालयात् बिलासपुरमण्डलस्य झण्डुता तहसीलकार्यालये स्थानान्तरितः।

राष्ट्रीयएकतादिवसस्य अवसरे इतिहासविभागस्य

सरदारवल्लभभाईपटेलस्य 150तमायां जयंत्यवसरे समर्पित- विशेषायोजनम्

हिमसंस्कृतवार्ताः-सरदारवल्लभभाईपटेलवर्यस्य 150तमायां जयंत्यवसरे सरदारपटेलविश्वविद्यालय, मण्डी (हि. प्र.) इत्यस्य इतिहासविभागेन राष्ट्रीयएकतादिवसस्य आयोजनं अत्यंतश्रद्धाभावेन उत्साहेन, राष्ट्रीयचेतनया च सम्पन्नम्। आयोजनमिदं भारतस्य अखंडतायाः, एकतायाः, संगठनस्य च तस्य आदर्शस्य पुनर्स्मरणमासीत् यत् लौहपुरुषः सरदार वल्लभभाईपटेलवर्यः स्वजीवने चरितार्थं कृतम्। कार्यक्रमस्य शुभारंभः विश्वविद्यालयपरिसरे स्थापितायां सरदारपटेलस्य प्रतिमायां माल्यार्पणेन अभवत्। राष्ट्रीय- एकता- शपथद्वारा कार्यक्रमस्य औपचारिकप्रारम्भः जातः। विश्वविद्यालयस्य कुलपतिः आचार्यः (डॉ.) ललितकुमार अवस्थीवर्यः आभासीमाध्यमेन प्रेरकसंदेशेन सरदारपटेलवर्यं भारतीयएकतायाः शिल्पीरूपेण नमन् अवदत् यत् असौ स्वकीय- दृढ इच्छाशक्ति- संगठनशक्ति- निर्बाधराष्ट्रनिष्ठाद्वारा च शतशः राज्यानां संघटनं कृतम्। भारतीयराज्यनिर्माणस्य इयम् अनुपमं गीतिः वर्तते। सम्प्रति युवावर्गः यदि तस्य आदर्शान् आत्मसात् कुर्यात्तदा भारतं विश्वे एकतायाः समरसतायाश्च उदाहरणं भविष्यति। आचार्यः राजेशकुमार शर्मा, अधिष्ठाता छात्रकल्याणम् अवसरेऽस्मिन् सर्वेषां समुपस्थितानां राष्ट्रीय- एकतायाः शपथमकारयत्, युवावर्गस्य च आह्वानं कृतं यत् ते सामाजिकसद्भावस्य, सांस्कृतिकएकात्मतायाः, राष्ट्रनिष्ठायाः च भावं स्व- आचरणस्य आधारं कुर्वन्तु। कार्यक्रमस्य प्रारंभे विभागाध्यक्षः डॉ. राकेशकुमारशर्मा स्वागतभाषणं कुर्वन् उक्तवान् यत् विभागेन आवर्षं सरदारपटेलस्य 150तमां जयंतीं समर्पिताः अनेककाः शैक्षणिक- सांस्कृतिक- सामाजिकगतिविधयः आयोजिताः। तेनोक्तं यत् राष्ट्रीयएकतादिवसः सरदारपटेलस्य जीवनदर्शनस्य स्मृतिरस्ति। अनेन भारतं राज्यस्य स्थाने राष्ट्रस्य रूपेण परिभाषितम्। अस्मिन् अवसरे छात्राः सरदारपटेलस्य जीवने, तस्य राजनीतिकनिर्णयेषु, नेतृत्वशैल्यां, भारतस्य एकीकरणे च तस्य योगदानस्य समकालीन- प्रासंगिकतायां स्वविचाराः प्रकटितवन्तः। वक्तव्ये प्रमुखरूपेण भावः आसीत् यत् पटेलवर्यस्य संगठनात्मकदृष्टिः, प्रशासनिककुशलता आधुनिकभारतस्य शासनतंत्राय मार्गदर्शिका अस्ति। कार्यक्रमे आचार्यः राजेशशर्मा अधिष्ठाता, छात्र कल्याणं, डॉ. लखवीरसिंहः अधिष्ठाता शोधः, डॉ. पवन चाँदः, विभागाध्यक्ष प्रबन्धनविभागः, शशिपाल नेगी कुलसचिवः, हंसराजसेनी, वित- अधिकारी, डॉ. योगेशशर्मा, सहकुलसचिवः, सहायक- आचार्यः चेतनचौहानः, डॉ. राजेशकुमारः, डॉ. ममता, अधीक्षकः दीपकपुरी, मोनिकाकपूर, विश्वविद्यालयस्य विभिन्नसंकायानां प्राध्यापकाः, शोधार्थिनः, छात्राश्च उपस्थिताः आसन्। अन्ते उपस्थितैः सर्वैः प्रतिभागिभिः एकस्वरेण देशस्य एकतायाः अखंडतायाः सांप्रदायिकसौहार्दस्य रक्षायाः च संकल्पः कृतः। कार्यक्रमस्य कुशलसंचालनं डॉ.राकेशकुमारशर्मा धन्यवादज्ञापनं च डॉ. रामपालवर्येण च प्रस्तुतम्।

लौहपुरुषस्य सरदारवल्लभभाई- पटेलमहोदयस्य जयन्ती तथा भारतस्य पूर्वप्रधानमन्त्री- श्रीमतीइन्दिरागान्धीमहोदयायाः पुण्यतिथौ विशेषप्रार्थनासभा

हिमसंस्कृतवार्ताः, वार्ता प्रेषकःडा० विमलेश झा

बिहारराज्यस्य डीएवीपब्लिकस्कूलबरारीभागलपुर- विद्यालयस्य प्राङ्गणे अखण्डभारतस्य सूत्रधारः, भारतस्य प्रथम-उपप्रधानमन्त्री, भारतरत्नः, लौहपुरुषः सरदारवल्लभभाईपटेल इत्यस्य 150तमजयन्त्यावसरे अपि च भारतस्य प्रथममहिलाप्रधानमन्त्री श्रीमती इन्दिरागान्धी इत्यस्याः पुण्यतिथिमभिलक्ष्य एकस्याः विशिष्टप्रार्थनासभायाः आयोजनम् अभवत् ।वैदिकमन्त्रैः सभायाःआरम्भः अभवत् ।अस्मिन् अवसरे विद्यालयस्य अध्यापकः श्रीसुनीलकुमारमिश्रः उक्तवान् यत् सरदारपटेलः भारतस्य अखण्डतायाः मूर्तिमान् शिल्पी, सत्यनिष्ठः राष्ट्रनायकश्च आसीत्। तस्य जयन्ती "राष्ट्रिय एकता दिवस" इति रूपेण ज्ञायते। तत्पश्चात् विद्यालयस्य अध्यापकः डा० विमलेशझामहाशयः स्वभाषणे उक्तवान् यत् श्रीमती इन्दिरागान्धीमहोदया लौहमहिला इति नाम्नापि विख्याता आसीत् । सा 1971 तमे भारत-पाकयुद्धे भारतस्य विजयं कारितवती, बाङ्गलादेशदेशस्य स्वातन्त्र्यप्राप्तौ च विशिष्टं योगदानं दत्तवती। तदनन्तरं वित्तकोष- तैलसंस्थानानां राष्ट्रियकरणं कृत्वा भारतदेशस्य आर्थिकविकासं कृतवती । विद्यालयस्य प्राचार्यः सह सहायक क्षेत्रीय अधिकारी च श्री अनिलकुमारमहाभागः उभयोः विभूतियोः कृते श्रद्धाञ्जलिं अर्पितवान् । सः अवदत् — एतौ उभौ अपि स्वस्वक्षेत्रे अद्वितीयौ आस्ताम् । भारतरत्नसरदारपटेलः भारतस्य एकतायाःअखण्डतायाः च प्रतीकः, श्रीमती इन्दिरागान्धी च राष्ट्रस्य शक्तेः, उन्नतेः च पोषिका आसीत्। अस्मिन् कार्यक्रमे विद्यालयस्य अभिषेककुमारशर्मा, आशीषकुमारदास, प्रमोदकुमारमण्डल, अश्विनीकुमार, प्रतिमारायचौधरी, डॉ० शिवशङ्करकुमारसिंह, प्रियाकुमारी, संजयकुमारझा, अभिनवकुमार, पल्लवीकुमारी इत्यादयः शिक्षकशिक्षिकाः शिक्षकेतरकर्मचारीणश्च उपस्थिताः आसन्। कार्यक्रमस्य समापनं राष्ट्रगानेन अभवत्।

त्रिदिवसीय उत्तरकाशीभ्रमणस्य धार्मिक- सांस्कृतिक- सौहार्द- समन्वितं दिव्यं आयोजनम्

आदरणीयस्य डॉ. रमेशपाण्डे महोदयस्य नेतृत्वे सम्पन्नः पवित्रोऽयं यात्राप्रवेशः

अस्त्युत्तरस्यां दिशि देवतात्मा हिमालयो नाम नगाधिराजः।
पूर्वापरौ तोयनिधीवगाह्य स्थितः पृथिव्यां इव मानदण्डः।।

"उत्तराखण्डविद्वत्परिषदः" इत्यस्य माननीयः संरक्षकः, अत्यन्तं सरलस्वभावसमन्वितः, ज्योतिषशास्त्रस्य प्रकाण्डविद्वान् च आदरणीयः शंकराचार्य धर्माधिकारी डॉ. रमेशपाण्डेयः स्वनेतृत्वे त्रिदिवसीयं उत्तरकाशीभ्रमणम् अत्यन्तं श्रद्धाभावेन सम्पन्नं कृतवान्। अस्य भ्रमणस्य अवसरः आध्यात्मिकता- संस्कृति- प्रकृतिसौन्दर्येभ्यः समृद्धः जातः। भ्रमणस्य आरम्भः चोपट-धाम्नि अभवत्, यत्र परमपूज्यः श्रीगोपालमणिमहाराजः एकवर्षपर्यन्तं "गोप्रतिष्ठाऽनुष्ठानं (दिव्यधेनुमानसगोकथा)" इति महायज्ञानुष्ठानं आयोजितवान्। सर्वे सदस्याः भक्तिभावेन कथाश्रवणं कृत्वा श्रीमहाराजस्य कृपाशीर्वादं प्राप्नुवन्। अनन्तरं गङ्गोत्रिक्षेत्रस्य जनप्रियः विधायकः, पूर्वविधानसभासदः च विजयपाल सजवाणमहोदयः, स्वस्य स्नेहपूर्णमार्गदर्शनं सुन्दरव्यवस्था च प्रदाय, सर्वान् भगवतः श्रीकाशीविश्वनाथस्य दिव्यदर्शनाय निनाय। तत्र सर्वेभ्यः भगवतः विश्वनाथस्य आशीर्वादः लब्धः। ततः पश्चात् गङ्गामातुः शीतकालप्रवासनिवासस्थले मुखवायां गङ्गामातुः दर्शनं कृत्वा परमं पुण्यम् अर्जितम्। ततः परं गङ्गोत्रीघाट्याः रमणीयस्थानानि- गङ्नानि, हर्षिल, धराली, मुखवा इत्यादीनि दर्शनार्थं गत्वा सर्वेभ्यः उत्तराखण्डदेवभूमेः अलौकिकप्रकृतिच्छटा आनन्ददायिनी अभवत्। मुखवायां गङ्गोत्रीमन्दिरसमितेः सचिवेन सेमवालमहोदयेन अतिसुन्दरं स्वागतम्, अतिथिसत्कारं च कृतम्। अस्मिन् कृते डॉ. रमेशपाण्डे महोदयेन समितेः सचिवं प्रति हार्दिकं धन्यवादः प्रदत्तः। यात्रायाः सुचारूव्यवस्थापनार्थं च मार्गदर्शनाय च आदरणीयः विजयपालसजवाणमहोदयः विशेषतया अभिनन्दितः। पाण्डे महोदयेन प्रार्थितं यत् भगवान् श्रीकाशीविश्वनाथः तस्मै सुखं, समृद्धिं, दीर्घायुष्यम्, उज्ज्वलभविष्यं च प्रदद्यात्। अस्य यात्रायाः यशस्विता वर्धयन्ति स्म भा. ज. पा. चमोलीजनपदस्य पूर्वजिलाध्यक्षः बालसंरक्षणायोगस्य निवर्तमानसदस्यः विनोद कपरवाणमहोदयः, सी. पी. डब्ल्यू. डी. संस्थायाः निवृत्त- अभियन्ता बलबीरसिंहनेगी, कृष्णामणिथपलियालः। तत्सान्निध्येन, मार्गदर्शनेन, स्नेहेन च यात्रायाः वातावरणं अधिकं सौहार्दपूर्णम् आनंदमयम् अभवत्। अन्ते डॉ. रमेशपाण्डे महोदयेन स्वनेतृत्वेन, स्नेहेन, प्रेरणादायिनासान्निध्येन च यात्रायाः यथासफलतां साधितवन्तः सर्वान् सहयोगिनः कोटिशः धन्यवादं न्यवेदयन्। "धन्या देवभूमिः उत्तराखण्डः" यत्र आस्था, अध्यात्मं च जीवनस्य प्रतिक्षणम् उत्सवरूपं करोति।

✍असमप्रदेशीयः विज्ञानशिक्षकः, नारदोपाध्यायः

आस्तिकता, कृतज्ञता च

आस्तिकतायाः सरल एवं स्पष्टार्थः अयमेव यत् ईश्वरस्य अस्तित्वे अखण्डित एवम् अविचलितो विश्वास इति। एवं कृतज्ञतायाः अर्थः- ईश्वरात् तथा अन्यव्यक्तिवस्तुभ्यः प्राप्तं सुखम् उपकारञ्च हृदयेन, आत्मीयभावेन च स्वीकरणम्, एवञ्च समये आगते सति स्वव्यवहारेण प्रत्युपकारयुतं यत् स्वकीयं कर्तव्यं स्यात् तत् कृतज्ञता कथ्यते। ईश्वरे अस्माकं यो विश्वासः सः अस्मान् नाना- दुःख- दुर्व्यसन- कष्ट- पीडादिभिः संरक्षति। ईश्वरसत्तायाः स्वीकरणम् अस्मान् पापेभ्यो दूरं नयति, तथाच पुण्याभिमुखं प्रेरयति। भाग्यम्, समयः, ईश्वरश्च इति तत्त्वत्रयं भारतीय-जनमानसे दुसह्यं दुःखं सोढुम्, ससन्तोषं शान्तिपूर्वकञ्च स्थातुम्, पुनर्जीवनं जीवितुञ्च सशक्तं जीवनकलां शिक्षयति। एतत् आस्तिकत्वं सर्वेषु श्रेष्ठो लाभोऽस्ति। आस्तिकतां विना कृतज्ञता अपूर्णा। ईश्वरः अस्मभ्यं स्वस्थशरीरं, मनः, प्रकृतिप्रदत्तं समस्तभोग्यपदार्थान् च प्रदत्तवान्। अस्मत्कृते ईश्वरास्तित्वस्य स्वीकार्यं हि न पर्याप्तम्, अपि तु तं प्रति धन्यवाद-कृतज्ञतादीनाम् अर्पणम् अवश्यं कार्यम्। अयमेव वस्तुत ईश्वरं प्रति स्थितः कृतज्ञताभावः, यतोहि वयं सर्वे एकस्य ईश्वरस्य हि पुत्र्यः पुत्राश्च स्मः। अस्मिन् सन्दर्भे यजुर्वेद उद्घोषणं करोति-

"शृण्वन्तु सर्वे अमृतस्य पुत्राः। " इति।

अत्र अमृतमित्युक्ते ईश्वर। इति। 'हे अविनाशिनो जीवात्मानः! अमृतस्य पुत्राः! ईश्वरस्य भक्ताः! भवन्तः सर्वे शृण्वन्तु! भवन्तस्सर्वे तस्यैव अविनासिनो वत्साः स्युः। अतः तस्य आज्ञां पालयन्तु, प्रकृतित उपलभ्यमानानां भोगपदार्थानां सूपयोगं कुर्वन्तु, पारस्परिकतया अन्योन्यत्वेन वा प्रगतये सहायकाः भवन्तु, येन व्यवहारेण च ईश्वरं प्रति विश्वास एवं कृतज्ञताभावः प्रकटीभवेदिति। वस्तुत इयमेव ईश्वरस्य यथार्थपूजा वर्तते इति। शुभमस्तु!

" *लौकिकन्यायकोशः*" (२३६)

" *भस्मच्छन्नाग्निन्यायः*"

अग्नि यदि भस्मावृतः भवति तदा तत्र केवलं भस्म वर्तते न तु अग्निरिति भाति | परन्तु अन्तः अग्निः ज्वलति एव | एवं तेजस्विनः पुरुषस्य जीवने जातैः सङ्कटैः तस्य तेजः क्वचित् आच्छादितं भवेत् चेदपि तस्य तेजस्वी स्वभावः नष्टो न भवति समये प्रकाशते इति अनेन बोध्यते | **डा. वर्षा प्रकाशः टोणगांवकर पुणे / महाराष्ट्रम्**

शिक्षकः प्रस्थाति — कटुतरं सत्यम्

“शिक्षकः प्रस्थितः” इति लेखः भारतीयवार्तापत्रे ‘दि इंडियन् एक्स्प्रेस्’ इत्यस्मिन् प्रकाशितः, यः पूर्व-एन.सी.ई.आर्.टी. अधिपः श्रीकृष्णकुमारः इत्यनेन लेखितः अस्ति। अस्मिन् लेखे यथार्थस्य गम्भीरं चित्रं प्रस्तुतम् अस्ति — यत् शिक्षकवर्गे निरवशेषं व्याप्नोति क्लान्तिः, दैन्यं, निराशा च।

१. प्रशासनजालबन्धने शिक्षका :,

अध्यापनकर्मणः पवित्रं स्वरूपं विस्मृत्य, अधुना शिक्षकाः प्रपत्रलेखने, विवरणनिवेदने, दत्तसङ्कलने च नित्यं निमग्नाः।
प्रतिदिनं तेषां कार्याणि — “चित्रं प्रेषयतु”, “प्रमाणं ददातु”, “दत्तं अपलोड् करोतु” इत्यादीनि। अतः शिक्षालये तेषां साक्षात् उपस्थितिः अल्पा, पटलसामने यन्त्रसन्निधौ समयव्ययःअधिकः।

२. अतितन्त्राधीनता

अधुना सर्वेषु विषयेषु डिजिटल्-उपकरणानि, अनुप्रयोगाः, सञ्चारयन्त्राणि अनिवार्यीकृतानि। बालकस्य वृत्तिः, वयसः, विषयस्वभावः, देशकालः च न परीक्ष्य एव आदेशः प्रदीयते — “तन्त्रं प्रयुज्यताम्” इति। एवं मानवीयस्पर्शः शिक्षायाः निर्गतः, यन्त्रकृतप्रदर्शनं शिक्षणस्य प्राणः अभवत्।

३. आयोजननाट्ये पतिताः शिक्षकाः

अधुना प्रत्येकः दिवसः उत्सवरूपेण आयोज्यते योगदिवसः, मातृभाषादिवसः, पर्यावरणदिवसः, इत्यादयः अनवसरा उत्सवाः। शिक्षायाः गुणवृद्धिः न तु लक्ष्यं, अपितु प्रदर्शनसंख्या, छायाचित्राणि, समाचारपत्रेषु विवरणानि एव यशः मापयन्ति। प्रधानाचार्याः, अध्यापकाः च सर्वे दर्शनाभिनये बद्धाः इव दृश्यन्ते।

४. ग्रामशिक्षकानां दारुणावस्था

ग्रामेषु कतिपयः एव शिक्षकाः शताधिकान् बालकान् पालयन्ति। ते च मध्याह्नभोजनवितरणं, छात्रवृत्तिप्रबन्धनं, वसनदानं, सायकलयोजनाम्, इत्यादीनि अपि कुर्वन्ति। अध्यापनस्य स्थाने दत्तसङ्कलनं, प्रतिवेदनप्रेषणं च एव शिक्षायाः मापदण्डः जातः।

५. मनस्ताप, आत्ममानहानिः च

नित्यं उपरिस्थैरनुशीलन शिक्षकाणां आत्मविश्वासं हरन्ति। प्रत्येककर्मणः प्रमाणं याच्यते — विश्वासः सम्पूर्णं नष्टः। विद्यार्थिनां चित्तदुःखेन, व्यसनैः, व्यवहारदोषैः च सह शिक्षकाः भावनात्मकं भारं वहन्ति। अभिभावकानां च असङ्ख्याः अपेक्षाः तेषां मनसि चिन्तां जनयन्ति।

६. शिक्षायाः तत्त्वं नष्टम्

अधुना शिक्षकाः पाठ्यक्रमसमापनस्य एव दासाः अभवन्। विषयसमूहः अनवश्यं वर्धते, कालः क्षीयते। विद्यालयाः, यत्र मानवस्वभावस्य निर्मितिः क्रियते स्म, अद्य प्रदर्शनयोजनाः अभवन्।
गुरुशिष्ययोः स्नेहबंधनम् — शिक्षायाः आत्मा दत्तैः, प्रतिवेदनैः, समयसीमाभिः उपरि आच्छादितम्।
अधुना विद्यार्थी शिक्षकं सेवकं मन्यते, गौरवः नश्यति।

७. पुनः चिन्तनीयम्

शिक्षणस्य प्राणः बालकः च शिक्षकः एव, न तु दत्तानि, न प्रपत्राणि, न आंकिकाः।
यदि शिक्षकेभ्यः स्वातन्त्र्यं, सम्मानः, विश्वासः च न दीयते, तर्हि भविष्ये शिक्षणं शून्यं, निर्जीवम् भविष्यति।
अतः पुनः शिक्षकेषु श्रद्धां स्थापयाम।
यदि शिक्षकः गच्छति, तर्हि विद्यालयः तिष्ठेत् अपि —शिक्षा तु तत्र न तिष्ठति।

**संकलितम् अनुवादितम्...
सुधा साठ्ये, मुंबई**

पति- पत्न्योःमध्ये युद्धम्

===============

पतिः क्रोधेन - त्वां किं प्रतियते, अहं उलूकः, मूर्खः च अस्मि वा?
पत्नी - भवान् तु स्वस्य विषये सर्वं जानाति, तर्हि मम मुखेन श्रुत्वा युद्धं कर्तुम् इच्छति वा 🤣😃
पतिः 😡😡😡😡😡😡😡
पतिः - पतिः तु पृथ्व्याः उपरि देवस्य समानम् अस्ति, तर्हि भवती मया सह युद्धं करोति प्रतिदिनम्? किमर्थम्? देव-पतिदेवयोः मध्ये कः अंतरः भवति?
पत्नी - देवः इत्युक्ते सुखकर्ता, दुःखहर्ता, पतिदेवः इत्युक्ते किं-कर्ता, किमपि न कर्ता 😂🤣
पतिः 😡😡😡😡😡

हास्यकणिका

पति-पत्न्योः मध्ये हास - परिहासम्*

पति-पत्नी च चर्चायै पण्डितस्य समीपं गच्छतः।
पत्नी - भर्तुः आयुः वर्धयितुं भार्यां किं व्रतं कुर्यात् ?
पण्डितः मौनव्रतम्
पतिः 😂🤣😁😄
पत्नी 😡😡😡😡😡😡